

2.5. Sihtasutus Teaduskeskus AHHA

Sihtasutuse jätkamise vajadus

Põhikirjas:

Sihtasutus on asutatud interaktiivse pidevalt tegutseva teadust ja tehnoloogiat tutvustava õppe- ja huvikeskuse loomise, arendamise ja haldamise eesmärgil.

Sihtasutuse asutajateks on Eesti Vabariik, Tartu linn ja Tartu Ülikool. Eesti Vabariigi asutajaõigusi teostab Haridus- ja Teadusministeerium.

Eesmärgi saavutamiseks Sihtasutus:

- organiseerib teaduse ja tehnoloogia saavutusi tutvustavaid näitusi;
- korraldab konverentse, seminare jm üritusi;
- taotleb tegutsemiseks vajalike vahendeid;
- viib läbi teaduse ja tehnoloogia saavutusi tutvustavaid konkursse ja ülevaatusi;
- osutab koolitusteenust, vajadusel võib koolitusteenuse osutamiseks asutada erakoole;
- arendab oma eesmärkide täitmiseks vajalikku ning eesmärkide täitmist soodustavat majandustegevust, sh üürib ruume ja eksponaate, osutab toitlustusteenust, valmistab, koostab, müüb ja üürib eksponaate ja meeneid, tarvikuid, trükiseid, raamatuid, õppevahendeid ning tegeleb muu oma eesmärkide täitmiseks vajaliku või seda soodustava ettevõtlusega.

Seos riikliku arengukava või strateegiaga:

„Riiklik turismiarengukava 2014-2020.“

Eesti riikliku turismiarengukava 2014-2020 peamiseks eesmärgiks on tagada Eesti konkurentsivõime ja rahvusvaheline atraktiivsus turismi sihtkohana. Sihtrühmadeks on potentsiaalsed turistid, turismiettevõtjad ja turismiga seotud huvigrupid. SA tegevus kattub Turismiarengukava alameesmärkidega:

Alaeesmärk 1: Eesti on reisisihina tuntud, hästi ligipääsetav ning Eesti turismitooted ja -teenused on rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised

Alaeesmärk 2: Eesti turismi atraksioonid ja Eestis toimuvad sündmused on rahvusvaheliselt huvipakkuvad ja reisimotivatsiooni loovad

Alaeesmärk 3: Eesti turismi sihtkohad ja neile omased turismitooted on rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised.

AHHA sihtturud haakuvad Turismiarengukavas toodutega. 2016 aastal oli 38% külastajatest mitte-eestlased, peamiselt Lätist, Leedust ja Venemaalt. AHHA korraldab ka igal aastal rahvusvahelisi konverentse, mis toetab otseselt Turismiarengukava meede 1.3.1 Konverentsi ja äriturismi arendamine.

„Riikliku turismiarengukava 2007–2013 raames on väljaarendatud mitmed üleriigilise tähtsusega kultuuri- ja turismiobjektid, mis on tõstnud Eesti sihtkohtade atraktiivsust nii sise- kui välituristide seas (Tallinna Teletorn, Teaduskeskus AHHA Tartus jt). Kultuuri- ja turismiobjektidesse tehtud arvukad investeeringud on suurendanud huvi Eesti kultuuri- ja ajaloo pärandi vastu ning kaasajastatud ekspositsiooniga muuseumid on leidnud äramärkimist rahvusvahelistel konkurssidel (Meremuuseumi Lennusadam). Uuel perioodil keskendutakse juba tehtud investeeringute jätkusuutlikkuse tagamisele, samuti on vajalik jätkata ka piiratud mahus turismi atraksioonide toetamist, mis aitavad kaasa Eesti turismisektori rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamisele.“ (Meede 2.1 Rahvusvaheliselt huvipakkuvate turismi atraksioonide arendamine)

Seos „Elukestva õppe strateegia 2020“. AHHA on alustanud aktiivselt avastusõppe propageerimisega ja koolisüsteemi toetamisega. Avastusõpe on otseselt seotud Eluskestva õppe strateegiliste eesmärkide teostamisega (Muutunud õpikäsitus ennekõike). Meede 1.2 ainetevaheline lõiming, mida AHHA õpe toetab. Meede 1.4 Õpikäsituse rakendamist toetavate koostöövormide loomine ja toetamine – huvihariduse lõimimine formaalharidusega ja õppetöö läbiviimine väljaspool koolikeskkonda (sh loodus ja keskkonnahariduskeskused, muuseumid). 3.5 . Üldhariduses populariseeritakse reaalinete õppimist. Kaasajastatakse sisu ja meetodeid. AHHA tegevuse prioriteetide hulgas on reaal- ja loodusteaduste ainete populariseerimine. Meetmes on peetud vajalikuks ka tehnika ja loodusteaduse alase huvihariduse võimaluste laiendamist, sh muuseumiõpe.

HTM arengukava „Tark ja tegus rahvas 2015-2018“. 3.1.1 eesmärgidena on välja toodud teadlaste arvu kasv (aastaks 2020 eesmärk 300 doktorikraadi kaitsmine aastas) ning doktorikraadi kaitsnute arvu tõus (samuti Teadus-, arendus ja innovatsioonistrateegia 2014-2020). AHHA tegevus on otseses seoses teadlase elukutse populariseerimisega. Meede 6. Teaduse kõrge taseme ja mitmekesisuse kindlustamine, 6.6 ütleb, et eesmärk on arendada karjäärimudelit, mis motiveerib noori valima teadlase või inseneri ametit.

6.10. Populariseerida ühiskonnas teadust ja teadusharidust. Tagada noortele adekvaatse karjääriinfo kättesaadavus teadlase ja inseneri karjääri võimaluste kohta nii avalikus kui ettevõtlussektoris, mh kaasates populariseerimistegevustesse senisest enam ettevõtjaid kui potentsiaalseid tööandjaid. Toetada noorte huviringide sisulist arendamist loodus-, täppis- ja tehnikateaduste ning tehnoloogia (LTT) valdkonnas. Soodustada teadusasutuste, ettevõtete ja koolide koostööd teaduse populariseerimisel ning LTT õppematerjalide arendamisel.

Alameesmärgid 10.5-10.7 seostuvad AHHA poolt pakutavate teenustega huvihariduse valdkonnas.

„Teadmistepõhine Eesti“ 2014-2020. Alameesmärgid toetavad AHHA põhikirjalisi eesmärke. Nt alameesmärk nr 1. Eesti on atraktiivne koht teadus- ja arendustööks ning teadlaskarjäär on populaarne. Meetmete all korraldatakse „Tark ja tegus rahvas 2014-2018“ välja toodud.

„Regionaalarengu strateegia aastani 2020“. Lõuna-Eesti piirkonna areng on kooskõlas AHHA tegevusega, mille eesmärk on toetada Tartule iseloomulikku T&A institutsionaalset baasi ning teadmismahukat ettevõtlust ja töökohti.

Strateegia „21. sajandi Eesti muuseumid. Arengu põhisuunad 2006-2015“ sätestab, et hariduslike ja meelelahutuslike eesmärkidega atraksioonide kompleksidele (sh AHHA) kehtivad välja toodud muuseumide arengueesmärgid (Muuseum on emotsionaalset kogemust pakkuv haridusasutus; muuseum on atraktiivne ja kvaliteetset teenust pakkuv kultuuriturismiasutus; Muuseum on hariv meelelahutusasutus jt.)

„Tartu linna arengukava 2013-2020“. Näeb AHHA rolli mitmes erinevas võtmes. Eelkõige aga turismiteenuste edendamisel.

„Tartu 2030 arengustrateegia“ soosib Tartu aktiivset tutvustamist õppimist ja teadustegevust soosiva linnana. Mitteformaalsete hariduskeskkondade arendamine, sealhulgas teaduskeskus AHHA tegevuse laiendamine teaduskommunikatsiooni rahvusvahelise kompetentsikeskuse tasemele. Tartu arendamine tervikliku turismiobjektina, kuhu kuuluvad Toomemägi, AHHA, ERM Raadil, Jaani kultuurikvartal, Emajõe Jõeriik koos Emajõe kaldapealsetega jm.

Vastavalt AHHA Arengustrateegia 2015-2020.a on:

AHHA visioon:

Aastal 2020 on AHHAA eeskuju teadmistepõhise mõtteviisi kujundamisel ühiskonnas olles seejuures:

- 1) **rahvusvaheliselt atraktiivne külastuskeskus**, mis motiveerib nii siseturisti kui väliskülastajat otseselt valima Lõuna-Eestit oma reisisihtkohaks.
- 2) **eelistatult kooliväline hariduskeskus Eestis** nii õpilastele, õpetajaks õppijatele, juhendajatele/õpetajatele kui ka haridusasutustele.
- 3) **juhtiv ekspositsioonide väljatöötamise kompetentsikeskus**, olles vastava ala liider Eestis ning tunnustatud koostööpartner välisriikides.

Peamiseks eesmärgiks on organisatsiooni arengupotentsiaali süsteemne realiseerimine keskuse kolmes peamistes strateegilistes tegevusvaldkonnas.

Seisukoht: Sihtasutuse tegevusega jätkamine on vajalik ja riiklikult oluline. Sihtasutus on elujõuliselt toimiv ja oma eesmärgi igal aastal täitev organisatsioon. AHHAA näituste maja külastab igal aastal enam, kui 200 000 inimest ja erinevatesse majavälistes tegevustesse on kaasatud samuti lisaks ca 200 000 inimest. AHHAA koordineerida on Eesti suurim teadusfestival Teadlaste Öö Festival, mida külastab igal aastal ca 50 000 inimest.

Hinnang sihtasutuse tegevusele

SA Teaduskeskus AHHAA on täitnud sisuliselt kõik oma 2016 aastal kehtestatud arengukavas ja aastases tegevuskavas püstitatud eesmärgid ja indikaatorid ja seega võib AHHAA tegevust hinnata väga heaks. Kokkuvõttes on tulemused üle ootuste head, kuna külastajate arv ei ole langenud, vaid on stabiliseerumas planeeritud suurema numbriga juures. Käib pidev teenuste kvaliteedi arendus.

Tegevuseesmärkide saavutamise analüüs

Esitatud lisas.

Ülevaade eesmärkidest

SA Teaduskeskus AHHAA järgnevate aastate eesmärgid tulenevad SA arengustrateegiast 2015-2020 ja Nõukogus kinnitatud tegevuseesmärkidest. Suuremaks planeeritud investeeringuks on fuajee- ja poe ala ümber-ehitus. Ehitust planeeritakse 2017 aasta teises pooles. Investeering on vajalik külastajate mugavamaks teenindamiseks. 2016. aastal toimus Planetaariumi uuendamine, kuna viie aastaga oli igapäevaselt lahti olnud Planetaariumi tehnika aegunud. Samuti avati uuenenud Elusaal.

Osaluste omandamine

Ei ole

Varade üleandmine

Ei ole toimunud 2016.

Auditid ja erikontrollid

SA ostab sisse siseaudiitori teenust. 2016 aastal viidi läbi töökoja töö planeerimise audit, ning dokumendihaldussüsteemi toimivuse ja kasutamise audit. 2017 aastal viiakse läbi siseaudit saalipersonali koolitusprogrammi osas ning hinnatakse üle riskid. 2016. viis siseauditi läbi Grant Thornton Baltic OÜ. 2017. aastal BDO Eesti AS.

Nõukogu aruanded

SA Teaduskeskus AHHAA juhatuse ja nõukogu liikmete tasud ning ülevaade nõukogu tegevustest:

Ametiisiku andmed		Töötasu liik				Palga (tasu) kogusumma	Periood		
Ametikoht	Ametiisiku nimi	Põhipalk		Lisatasud ja hüvitised		Muud tasud	(kokku 1+2+3+4+5)	perioodi algkuupäev	perioodi lõppkuupäev
		astme- (ameti) palk+dif	puhkuse- tasu	lisatasud	hüvitised				
		1	2	3	4	5			
Juhatuse esimees	Andres Juur	25 639,16	2 598,44	5000	285,16	0	33522,76	1.01.2016	31.12.2016
Juhatuse liige	Pilvi Kolk	8 272,73	163,02	5000	0	0	13435,75	1.01.2016	31.12.2016*
Nõukogu esimees	Karin Jaanson	0					0	1.01.2016	26.02.2016
Nõukogu esimees	Mart Laidmets	0					0	27.02.2016	31.12.2016
Nõukogu liige	Jarno Laur	0					0	1.01.2016	31.12.2016
Nõukogu liige	Hannes Astok	0					0	1.01.2016	31.12.2016
Nõukogu liige	Jaanus Karv	0					0	1.01.2016	31.12.2016
Nõukogu liige	Mart Noorma	0					0	1.01.2016	31.12.2016
Nõukogu liige	Vallo Mulk	0					0	27.03.2016	31.12.2016
Nõukogu liige	Indrek Ots	0					0	1.01.2016	26.03.2016

*juhatuse liige viibis kokku 8 kuud dekreet- ja lapsehoolduspuhkusel

Sihtasutuse nõukogu on 6 liikmeline:

Tartu Linn	Jarno Laur	Tartu abilinnapea
Tartu Linn	Hannes Astok	Eraettevõtja
Haridus- ja Teadusministeerium*	Karin Jaanson (aasta alguses)	nõunik
Haridus- ja Teadusministeerium	Mart Laidmets	Üld- ja kutsehariduse asekantsler
Rahandusministeerium	Jaanus Karv	nõunik
Tartu Ülikool	Mart Noorma	õppeprorektor
Tartu Ülikool	Indrek Ots (aasta alguses)	Teadus- arendusosakonna juhataja
Tartu Ülikool	Vallo Mulk	Direktori asetäitja

* vahetanud tänaseks ametipositsiooni

2016. a toimus 6 SA Teaduskeskus AHHA nõukogu koosolekut:

Nõukogu koosolekutel osalemine:

	11.02.2016 elektroonne	28.03.2016	20.06.2016	13.09.2017 elektroonne	28.09.2016	05.12.2016
Mart Laidmets	+	+	+	+	-	+
Jarno Laur	+	+	+	+	+	+
Hannes Astok	+	+	+	+	+	-
Vallo Mulk	+	+	+	+	+	-
Mart Noorma	+	+	+	+	+	+
Jaanus Karv	+	+	+	+	+	+
Karin Jaanson	+	0	0	0	0	0
Indrek Ots	+	0	0	0	0	0

Kõikide koosolekute protokollid on esitatud Haridus- ja Teadusministeeriumile ning Rahandusministeeriumile.

Sihtasutusel AHHA Teaduskeskus ei ole seisuga 31.12.2017 auditkomiteed.

Sihtasutuse sisekontrollisüsteemi rakendamisel järgitakse tegevuste eesmärgipärasust ja tulemuslikkust, ressursside mõistlikku kasutamist, õigusaktidest kinnipidamist, aruandluse usaldusväarsust ning kontrollitavust.

Lisa 9: SIHTASUTUSE TEGEVUSEESMÄRGID Sihtasutus Teaduskeskus AHHA

Lisa 10: SIHTASUTUSE FINANTSEESMÄRGID Sihtasutus Teaduskeskus AHHA